

EESTI JALGRATTASPORTI JÄRELKASVU TÖÖRÜHM

KOOSOLEKU NR 5 PROTOKOLL

Toimumise aeg: 9. september 2026

Koht: Microsoft Teams

Koosoleku juhataja: Urmas Karlson

Koosoleku protokollija: Urmas Karlson

Koosoleku kestus: ligikaudu 2 tundi 20 minutit

Osalejad:

Urmas Karlson, Jaan Veeranna, Andri Lebedev, Rando Marten Evendi, Mihkel Reile, Riho Räim, Allar Tõnissaar, Caspar Austa, Ekke-Kaur Vosman.

PäEVAKORD

1. EJL võistluste kategooriad – olemasoleva süsteemi ülevaade ja võimalik lihtsustamine.
2. EJL reitingutabel – eesmärk, vajalikkus ja võimalikud muudatused.
3. Võistlussüsteemi ja võistluskalendri ettepanekud.
4. Järelkasvu, noorte ja harrastusspordi seosed võistlussüsteemiga.
5. Edasised tegevused ja järgmise koosoleku teemad.

Koosoleku alguses rõhutas Urmas Karlson, et töörühma ettepanekud on vajalikud seoses 2027. aasta võistlusreglemendi koostamisega. Kuna 2027. aastal toimub 2028. aasta võistluste registreerimine, peavad võimalikud uue võistlussüsteemi põhimõtted olema 2027. aasta regulatsioonis juba ette sätestatud. Uut süsteemi oleks seetõttu võimalik rakendada 2028. aasta võistlushooajal.

1. EJL VÕISTLUSTE KATEGOORIAD

Arutelu alguses anti ülevaade kehtivast süsteemist, milles on Eesti meistrivõistlused eraldi kategooriana ning lisaks 1., 2. ja 3. kategooria võistlused.

Tõdeti, et praktikas on suur osa varasemalt 2. kategoorias toimunud võistlusi liikunud 3. kategooriasse. Üheks põhjuseks peeti korraldajatele 3. kategooriaga kaasnevaid väiksemaid kulusid ja lihtsamaid korralduslikke tingimusi. Samuti leiti, et 2. kategooria võistlusi on praegu väga vähe ning olemasolev kolme kategooria süsteem ei täida enam algselt kavandatud eesmärki.

Arutelus toodi esile, et kategooriate süsteemi eesmärk peab olema selge. Muuhulgas arutati, kas kategooriad peaksid eelkõige tagama võistluste erineva taseme, ohutuse ja korralduslikud nõuded või olema seotud reitingupunktide andmisega.

Rahva- ja tippspordi ühendamine

Allar Tõnissaar juhtis tähelepanu vajadusele vaadata kategooriate süsteemi laiemalt. Tema hinnangul on oluline säilitada võimalus, et rahvaspordiürituste raames saavad osaleda ka tugevamad sportlased ning teatud stardigrupid võivad olla korraldatud eraldi tingimustel.

Arutati võimalust korraldada ühe ürituse sees erinevaid stardigruppe, nii et näiteks Eesti meistrivõistluste või muu tiitlivõistluse klassid oleksid eraldi, kuid ülejäänud osalejad saaksid samal üritusel osaleda rahvaspordi või harrastusklassi tingimustel. Sellist lahendust peeti majanduslikult ja korralduslikult võimalikuks.

Samuti toodi esile, et Eesti väikese turu tõttu ei pruugi rahva- ja võistlusspordiürituste täielik lahutamine olla majanduslikult otstarbekas.

Töörühma ühine seisukoht kategooriate osas

Arutelu tulemusena kujunes välja töörühma ühine ettepanek, et 2028. aastast võiks senise süsteemi asemel olla kaks põhikategooriat. Uues väljapakutavas mudelis oleks kategooriate ja reitingupunktide seos järgmine:

1. 1. kategooria – Eesti meistrivõistlused. Sellesse kategooriasse kuuluksid kõik Eesti riiklikud meistrivõistlused ning nende tulemuste põhjal jagataks reitingupunkte.
2. 2. kategooria – EJL kalendri võistlused. Selle kategooria võistlustelt reitingupunkte ei jagataks.

Senisest 1., 2. ja 3. kategooriast koosneva süsteemi jätkamist ei peetud otstarbekaks. Urmas Karlson sõnastas arutelu lõpus, et töörühma ettepanekuna võiks 2028. aasta süsteemis olla kaks kategooriat – 1. kategooria Eesti meistrivõistlused, millelt jagatakse reitingupunkte, ning 2. kategooria EJL kalendri võistlused, millelt reitingupunkte ei jagata. Osalejad nõustusid selle põhimõttega.

Rahvusvahelised võistlused, mis registreeritakse või käsitletakse UCI/UEC süsteemi alusel, jäävad eraldi ning nende arvestust selles kategooriate muudatuses ei kavandatud muuta.

Samuti rõhutati, et EJL kalendril on väärtus sõltumata kategooriast, kuna kalendrisse kuulumine suurendab võistluse nähtavust ja kättesaadavust sportlastele.

2. EJL REITINGUTABEL

Reitingutabeli puhul leiti, et senise süsteemi eesmärk – motiveerida sportlasi rohkem Eesti võistlustel osalema ja punkte koguma – ei ole tänases olukorras enam piisavalt põhjendatud ega anna soovitud tulemust. Arutelus leiti, et ka senise reitingusüsteemi algne vajadus on muutunud, kuna riiklik noortespordi rahastamise süsteem, mille kaudu alaliitude kaudu suunati klubidele toetusi ning mille üheks aluseks oli klubide järjestamine saavutuste põhjal, ei toimi enam varasemal kujul. Seetõttu ei ole senisel laiapõhjalisel reitingul enam sama praktilist vajadust.

Eelkõige toodi välja, et sportlased ja harrastajad ei pea praegust reitingut piisavalt oluliseks ning välisvõistlustel osalemine on muutunud paljudele atraktiivsemaks kui Eesti kalendris võistlemine..

Mihkel Reile rõhutas, et reiting peaks olema vahend, mitte eesmärk omaette. Arutelus leiti, et praeguses olukorras piisaks Eesti-sisese reitingu koostamiseks Eesti meistrivõistlustel jagatavatest reitingupunktidest. Selline lahendus annaks piisava ülevaate sportlaste saavutustest kõrgeima tasemega Eesti-sisestel võistlustel, kuid ei looks vajadust koguda punkte võimalikult paljudelt kalendrivõistlustelt.

Reitingu prestiiži suurendamine

Arutelu leiti, et reitingu toimimiseks peab sellel olema sportlaste jaoks selge tähendus ja tunnustuslik väärtus. Samuti leiti, et reiting ei tohiks muutuda eesmärgiks omaette ega sundida sportlasi osalema võimalikult paljudel võistlustel

Pakuti erinevaid võimalusi:

- reitingu võitjate eraldi tunnustamine;
- karika või muu tunnustuse andmine;
- reitingu võitjate eraldi tunnustusürituse korraldamine;
- reitingu nähtavaks tegemine EJL-i kommunikatsioonis;
- sportlase saavutatud reitingutaseme visuaalne esiletõstmine näiteks võistlusnumbrite või muu tunnuse kaudu.

Leiti, et tunnustamine ei pea tingimata olema rahaline. Oluline on tekitada sportlases tunne, et reitingus kõrgel kohal olemine on väärtus ja saavutus.

Reitinguvõistluste arv

Arutati kahte võimalikku mudelit:

1. kõik EJL kalendri võistlused annavad reitingupunkte;
2. hooaja jooksul valitakse piiratud arv reitinguvõistlusi.

Sellise lahenduse eesmärk on vähendada sportlaste ja klubide survet osaleda suurel hulgal võistlustel üksnes reitingupunktide kogumiseks ning muuta reitingu kujunemine lihtsamaks ja arusaadavamaks.

Samuti arutati võimalust kujundada reiting rohkem distsipliinipõhiseks, näiteks eraldi maantee- ja maastikurattasporti arvestuseks. Selle osas lõplikku seisukohta ei kujundatud.

Eesti meistrivõistluste roll

Eesti meistrivõistluste rolli reitingus peeti keskseks. Uues väljapakutavas mudelis kujuneks Eesti-sisene reiting üksnes Eesti meistrivõistlustel saavutatud tulemuste eest jagatavate reitingupunktide põhjal. Töörühma hinnangul annaks see piisava ülevaate sportlaste tipptasemel saavutustest Eestis ning väldiks vajadust siduda reiting suure arvu kalendrivõistlustega.

Seetõttu tehti ettepanek, et teisi EJL kalendri võistlusi Eesti-sisesesse reitingusse ei arvestata.

Rahvusvaheliste võistluste tulemuste ja Eesti-sisese reitingu seos vajab vajadusel eraldi käsitlemist.

Noorte reiting

Noorte puhul oldi ettevaatlikud reitingu ja punktisüsteemi laiendamise suhtes. Uue mudeli puhul peeti mõistlikuks, et reiting kujuneb üksnes Eesti meistrivõistlustel saavutatud tulemuste põhjal ning 2. kategooria kalendrivõistlused reitingupunkte ei anna.

Tõdeti, et noorte puhul võib ulatuslik punktisüsteem suurendada survet osaleda liiga paljudel võistlustel ning minna vastuollu järelkasvu arendamise eesmärgiga. Samuti võib reitingusüsteem hakata soodustama olukorda, kus lapsed ja klubid keskenduvad tulemusele ja punktide kogumisele, mitte pikaajalisele arengule.

Seetõttu jäi põhimõtteliselt toetust leidma mõte, et **noorte puhul ei peaks reiting olema peamine võistlemise motivaator** ning noorte võistlussüsteemi tuleb käsitleda eraldi.

3. VÕISTLUSSÜSTEEM JA VÕISTLUSKALENDER

Arutelus tõdeti, et Eesti võistluskalendri üheks oluliseks probleemiks on korraldajate vähesus ja võistluste korraldamise suurenevad kulud.

Toodi näiteid, kus võistluse korraldamise kulud, sealhulgas turvalisuse ja meditsiinilise teeninduse kulud, on muutunud väga suureks. See vähendab korraldajate motivatsiooni ning võib viia selleni, et senised võistlused kalendrist kaovad.

Töörühm leidis, et võistluskalendri arendamisel tuleb arvestada mitte ainult sportlaste, vaid ka korraldajate vajadustega.

Korraldajate tunnustamine

Mihkel Reile tegi ettepaneku hakata senisest enam tunnustama võistluste korraldajaid.

Võimalikuks lahenduseks pakuti hooaja lõpus välja antavat tunnustust näiteks:

- silmapaistva võistluskorraldaja;
- uuendusliku võistluse;
- uue võistlusformaadi või muu olulise panuse eest.

Tunnustuse eesmärk oleks suurendada korraldajate motivatsiooni ja väärtustada nende tööd. Ettepanek võeti positiivselt vastu ning Urmas Karlson märkis, et see mõte tuleks EKL-ile edasi anda.

Võistluse kvaliteet ja kategooria

Arutelus jõuti seisukohale, et võistluse tegelik kvaliteet ei sõltu ainult kategooriast. Näiteks võib hästi korraldatud ja sportlastele atraktiivne võistlus olla osalejate jaoks oluline sõltumata sellest, millise kategooria alla see formaalselt kuulub.

Seetõttu tuleb uue süsteemi koostamisel vältida liigset bürokraatiat ja selliste nõuete kehtestamist, mida EKL-il endal ei ole võimalik mõistlikult kontrollida või rakendada.

4. JÄRELKASV JA NOORTE VÕISTLUSSÜSTEEM

Koosolekul pöörati olulist tähelepanu sellele, et töörühma põhieesmärk on jalgrattaspordi järelkasvu arendamine.

Andri Lebedev tõi välja, et noorte osalejate arv on vähenenud ning üksnes kategooriate või reitingupunktide muutmine ei too automaatselt uusi sportlasi juurde. Oluline on leida võimalused, kuidas tuua jalgrattaspordi juurde teiste spordialade noori ning kuidas muuta esmane osalemine lihtsaks ja atraktiivseks.

Samuti arutati noorte liigset võistluskoormust. Leiti, et probleem ei ole ainult võistluste arvus, vaid ka selles, et treeningu ja võistlemise tasakaal võib kaduda.

Riho Räim rõhutas, et treeneri ülesanne on valida sportlase arenguks vajalikud võistlused, mitte suunata sportlast osalema kõikidel võimalikest võistlustel.

Arutelus tõdeti, et Eestis on eriti nooremates vanuseklassides võistluste arv suhteliselt suur ning vanemad võivad käsitleda võistlemist treeningu asendajana.

Noorte võistluskoormuse võimalikud piirangud

Arutati teiste riikide kogemusi. Näiteks toodi välja Belgia ja Norra näiteid noorte võistluste arvu või võistlusperioodide piiramisel.

Andri Lebedev märkis, et Belgias on eri vanuseklassidele kehtinud konkreetsed piirangud võistlusperioodidele ja võistluste arvule. Samuti tõi ta Norra näiteid noorte võistluste arvu kohta. Samas tõdeti, et nende piirangute põhjendused ei ole hetkel piisavalt teada ning neid tuleks enne võimalike Eesti lahenduste kavandamist täiendavalt uurida.

Leiti, et järgmise koosoleku üks võimalik teema võiks olla noorte võistluskoormuse ja võistluste optimaalse arvu käsitlemine.

5. ELAMUS- JA HARRASTUSSPORT

Arutelus leiti, et harrastussport on oluline osa järelkasvu laiemast süsteemist.

Mihkel Reile tõi välja põhimõtte, et lai harrastusspordi baas loob eeldused ka tippspordi arenguks. Samuti leiti, et lapsevanematel ja lastel võiks olla rohkem võimalusi osaleda koos madala lävendiga jalgrattaspordiüritustel.

Allar Tõnissaar tõi välja võimaluse arendada nn elamussõite, kus umbes 10–12-aastased lapsed saaksid koos lapsevanematega jalgrattaspordis osaleda ilma tugeva võistlusliku surve ja tulemuspõhise eesmärgita. Arutelus viidati ka sellele, et Eestis võib sellistele pere- ja elamusspordiüritustele olla täitmata nõudlus.

Töörühm leidis, et harrastusspordi ja tippspordi vahel tuleb säilitada tasakaal ning harrastussporti ei tohiks käsitleda ainult tippspordi ettevalmistava etapina.

6. KOKKUVÕTE JA TÖÖRÜHMA ETTEPANEKUD

Koosoleku arutelu põhjal kujunesid järgmised põhimõttelised seisukohad:

6.1. Võistluste kategooriad

Töörühma ühine ettepanek on lihtsustada alates 2028. aastast EJL võistluste kategooriate süsteemi ning kasutada kahte põhikategooriat, millel on selge erinevus ka reitingupunktide osas:

- 1. kategooria – kõik Eesti meistrivõistlused; reitingupunktid jagatakse Eesti meistrivõistluste tulemuste põhjal.
- 2. kategooria – EJL kalendri võistlused; reitingupunkte ei jagata.

Senise 1., 2. ja 3. kategooria süsteemi jätkamist ei peetud otstarbekaks.

6.2. Reiting

Töörühma ettepanek on lihtsustada reitingusüsteemi ning moodustada Eesti-sisene reiting Eesti meistrivõistlustel jagatavate reitingupunktide alusel. Töörühma hinnangul ei ole senine vajadus laiapõhjalise reitingu järele enam sama põhjendatud, kuna varasem riikliku noortesporti rahastamise korraldus, mis toetas klubide järjestamist saavutuste põhjal, on muutunud. Eesti meistrivõistluste punktide põhjal kujunev reiting annaks piisava ülevaate sportlaste saavutustest ning oleks lihtsamini mõistetav.

Reitingupunktide täpset jaotust Eesti meistrivõistluste erinevate alade ja vanuseklasside vahel koosolekul ei kinnitatud.

6.3. Reitinguvõistluste valik

Uue põhimõttena tehti ettepanek, et reitingupunkte annavad Eesti meistrivõistlused ning 2. kategooria EKL kalendri võistlused reitingupunkte ei anna. Eraldi 2. kategooria võistluste hulgast 6–12 reitinguvõistluste valimist ei peetud sellisel juhul vajalikuks.

6.4. Noored

Noorte puhul tuleb vältida süsteemi, mis suurendab liigset võistluskoormust või tulemuspõhist survet. Noorte võistlussüsteem vajab eraldi käsitlemist ning võimalike võistluskoormuse soovitude või piirangute puhul tuleb kasutada teaduspõhist ja rahvusvahelist võrdlusmaterjali.

6.5. Korraldajad

Tuleb kaaluda võistluskorraldajate ja uute võistlusformaate tunnustamise süsteemi loomist.

6.6. Võistluskalendri arendamine

EKL võistluskalendri arendamisel tuleb arvestada nii sportlaste, treenerite, klubide kui ka võistluskorraldajate vajadustega ning vältida liigset bürokraatiat ja põhjendamatult keerulisi nõudeid.

7. JÄRGMISED TEGEVUSED

Enne 2027. aasta võistlusreglemendi koostamist tuleb töörühma ettepanekud täpsustada ning edastada need EKL-i juhatusele ja vajadusel alakomisjonidele edasiseks aruteluks.

Järgmise etapi tööks lepiti kokku:

1. täpsustada kahe kategooria süsteemi põhimõtted;
 2. analüüsida, millised tingimused peaksid kehtima EKL kalendri võistlustele;
 3. jätkata reitingusüsteemi eesmärgi ja praktilise väärtuse analüüsi;
 4. kaaluda reitinguvõistluste piiratud arvu ja valiku põhimõtteid;
 5. analüüsida noorte võistluskoormust ning teiste riikide kogemusi;
 6. käsitleda võimalusi, kuidas suurendada kohalike võistluste ja EKL kalendri atraktiivsust;
 7. edastada ettepanek võistluskorraldajate tunnustamise kohta.
-

8. JÄRGMINE KOOSOLEK

Järgmise koosoleku aeg: 21. oktoober 2026 kell 10:00.

Järgmise koosoleku võimalikud põhiteemad:

- noorte võistlussüsteem ja võistluskoormus;
- vanuseklasside edetabelite võimalik kujundamine;
- hooaja kokkuvõtte ja tunnustamise süsteem;
- EJL võistluskalendri arendamise täiendavad ettepanekud.

Koosoleku lõpus tõdeti, et arutelu oli sisukas ning mitmed teemad vajavad edasist käsitlemist.

Koosolek lõppes: orienteeruvalt kell 12:15.